EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 22.10.2020.
COM(2020) 664 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Izvješće o provedbi i funkcioniranju Uredbe (EU) 2017/1004 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uspostavi okvira Unije za prikupljanje i upotrebu podataka u sektoru ribarstva te upravljanje njima i potporu za znanstveno savjetovanje u vezi sa zajedničkom ribarstvenom politikom, i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 199/2008 (preinačena)

{SWD(2020) 229 final}

UVOD

Pouzdani i potpuni podaci ključni su za upravljanje ribarstvom u okviru zajedničke ribarstvene politike (ZRP)[1], koja se temelji na najboljim raspoloživim znanstvenim savjetima. Glavni instrument za prikupljanje podataka i upravljanje njima[2] jest Uredba (EU) 2017/1004[3] („Uredba o okviru za prikupljanje podataka") nastala preinakom prethodno važeće uredbe iz 2008.[4] U okviru za prikupljanje podataka utvrđuje se usklađeni pristup država članica u pogledu prikupljanja bioloških, okolišnih, tehničkih i socioekonomskih podataka na razini cijele Unije za sektore ribarstva, akvakulture i prerade ribe (prilog 1. radnom dokumentu službi Komisije).

Na temelju članka 23. Uredbe o okviru za prikupljanje podataka Europska komisija dužna je podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi i funkcioniranju te uredbe. Ovim se izvješćem ispunjava ta obveza.

U okviru za prikupljanje podataka naglašavaju se pristup usmjeren na krajnje korisnike i regionalizacija prikupljanja podataka. U tu se svrhu osnivaju regionalne koordinacijske skupine. U skladu s okvirom za prikupljanje podataka države članice prikupljaju podatke u okviru nacionalnih planova rada, a o njihovoj provedbi izvješćuju u okviru godišnjih izvješća. Sada prvi put mogu podnositi i regionalne planove rada, koji se koordiniraju na razini morskih bazena, a kojima se dopunjuju (ili zamjenjuju) odgovarajući dijelovi nacionalnih planova rada.

Na temelju okvira za prikupljanje podataka Komisija je ovlaštena donositi odluke Komisije o uspostavi višegodišnjeg programa Unije za prikupljanje podataka (višegodišnji program Unije), u kojem se utvrđuju detaljne obveze država članica u pogledu prikupljanja podataka. Višegodišnji program Unije za razdoblje 2017.–2019.[5] već je bio djelomično usklađen s Uredbom o okviru za prikupljanje podataka, a višegodišnji program Unije za razdoblje 2020.–2021.[6] (koji se sastoji od dviju odluka Komisije) u potpunosti se temelji na toj uredbi.

---

[1] Uredba (EU) 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ, SL L 354, 28.12.2013., str. 22.

[2] Neovisne obveze prikupljanja podataka mogu biti propisane i u drugim zakonodavnim aktima, kao što su Uredba o dubokomorskom ribolovu i Uredba o kontroli, što uključuje i međunarodno dogovorene obveze, na primjer u okviru Uredbe o ICCAT-u, višegodišnjeg plana oporavka plavoperajne tune u istočnom Atlantiku i Sredozemnome moru, višegodišnjeg plana oporavka sredozemnog igluna, Uredbe o NAFO-u, Uredbe o CCAMLR-u, Uredbe o SPRFMO-u i Uredbe o regionalnim organizacijama za upravljanje ribolovom tune.

[3] Uredba (EU) 2017/1004 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uspostavi okvira Unije za prikupljanje i upotrebu podataka u sektoru ribarstva te upravljanje njima i potporu za znanstveno savjetovanje u vezi sa zajedničkom ribarstvenom politikom, i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 199/2008, SL L 157, 20.6.2017., str. 1.

[4] Uredba Vijeća (EZ) br. 199/2008 od 25. veljače 2008. o uspostavi okvira Zajednice za prikupljanje, upravljanje i korištenje podataka u sektoru ribarstva i podršci za znanstveno savjetovanje vezano uz zajedničku ribarstvenu politiku, SL L 60, 5.3.2008., str. 1.

[5] Uredba Vijeća (EZ) br. 199/2008 od 25. veljače 2008. o uspostavi okvira Zajednice za prikupljanje, upravljanje i korištenje podataka u sektoru ribarstva i podršci za znanstveno savjetovanje vezano uz zajedničku ribarstvenu politiku, SL L 60, 5.3.2008., str. 1.

[6] Delegirana odluka Komisije (EU) 2019/910 od 13. ožujka 2019. o utvrđivanju višegodišnjeg programa Unije za prikupljanje bioloških, okolišnih, tehničkih i socioekonomskih podataka u sektoru ribarstva i akvakulture te za upravljanje tim podacima, SL L 145, 4.6.2019., str. 27.

U okviru Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)[7] državama članicama od 2014. pruža se financijska potpora za aktivnosti prikupljanja podataka.

PROVEDBA I FUNKCIONIRANJE ZAKONODAVSTVA

1. Glavni sudionici u okviru za prikupljanje podataka

1.1. Države članice

Države članice nadležne su za prikupljanje i pohranu podataka, kvalitetu i potpunost osnovnih podataka te zaštitu podataka u skladu s pravnim obvezama. Sve države članice uspostavile su sustav za prikupljanje i pohranu podataka i upravljanje njima te su sve Komisiji radi donošenja podnijele nacionalne planove rada (koji obuhvaćaju razdoblja 2017.–2019. i 2020.–2021.). Plan rada provodi jedan ili više znanstvenih instituta u državi članici, što često ovisi o veličini i raznolikosti ribarstva.

U skladu s pravnim obvezama sve države članice organiziraju nacionalne koordinacijske sastanke i imenovale su nacionalnog korespondenta, koji je nadležan za unutarnju koordinaciju, stavljanje podataka na raspolaganje krajnjim korisnicima i komunikaciju s Komisijom. Stabilna mreža nacionalnih korespondenata (u okviru podskupine Stručne skupine za prikupljanje podataka o ribarstvu) znatno je olakšala suradnju između službi Komisije i nacionalnih uprava.

1.2. Regionalne koordinacijske skupine

Regionalne koordinacijske skupine u okviru regionalizacijskog pristupa podupiru provedbu okvira za prikupljanje podataka i mogu podnositi regionalne planove rada kojima se poboljšava koordinacija u odgovarajućim morskim bazenima radi dodatnog podupiranja pouzdanog znanstvenog savjetovanja. Komisija kao članica sudjeluje u godišnjim sastancima i sastancima u razdoblju između godišnjih sastanaka. Krajnji korisnici sudjeluju kao promatrači (prilog 2. radnom dokumentu službi Komisije).

Od stupanja na snagu Uredbe o okviru za prikupljanje podataka osnovano je šest novih regionalnih koordinacijskih skupina. Dvije od njih spojile su se 2019., što znači da trenutačno postoji pet regionalnih koordinacijskih skupina: regionalna koordinacijska skupina za Baltik, regionalna koordinacijska skupina za sjeverni Atlantik, Sjeverno more i istočni Arktik, regionalna koordinacijska skupina za Sredozemno i Crno more, regionalna koordinacijska skupina za velike pelagične vrste te regionalna koordinacijska skupina za ribarstvo na otvorenome moru (prilog 2. radnom dokumentu službi Komisije). Paneuropska skupina za planiranje o ekonomskim pitanjima (PGECON) koordinira socioekonomska pitanja.

[7] Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 149, 20.5.2014., str. 1.

1.3. Krajnji korisnici

Krajnji korisnici daju znanstvene savjete ili imaju istraživačke ili upravljačke interese za (znanstvenu) analizu podataka iz sektora ribarstva. Ključni su krajnji korisnici sljedeći:

i. Međunarodno vijeće za istraživanje mora (ICES), koje daje znanstvene savjete o morskim resursima u sjeveroistočnom Atlantiku;
ii. Znanstveni, tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo (STECF), koji je stručna skupina Komisije koja daje savjete o nizu pitanja (uključujući prikupljanje podataka, politiku o odbačenom ulovu, korištenje resursa u Sredozemlju i ekonomiju flota);
iii. znanstveni odbori regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom, u okviru sporazumâ o partnerstvu u održivom ribarstvu, i druge međunarodne organizacije.

Krajnji su korisnici i službe Komisije (Zajednički istraživački centar (JRC) i Glavna uprava za pomorstvo i ribarstvo), npr. za ekonomske analize u području ribarstva i akvakulture. Okvirom za prikupljanje podataka upotreba podataka omogućuje se širokom nizu krajnjih korisnika. Skupina ključnih krajnjih korisnika ostala je relativno nepromijenjena tijekom razdoblja izvješćivanja, a dodan je samo ograničen broj novih krajnjih korisnika.

Krajnji korisnici podatke dobivaju kroz zahtjeve za podatke koji se izdaju državama članicama ili u okviru obveza izvješćivanja (u slučaju regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom[8]). U razdoblju 2017.–2019. izvršena su 72 zahtjeva za podatke i obveze izvješćivanja (prilog 3. radnom dokumentu službi Komisije).

1.4. Domaćini regionalnih baza podataka

Regionalne baze podataka olakšavaju rad krajnjim korisnicima u morskim bazenima. Baze podataka omogućuju provjeru potpunosti i pouzdanosti podataka te ispravljanje i smanjenje pogrešaka u podacima.

Za četiri morska bazena u sjeveroistočnom Atlantiku (Baltičko more, Sjeverno more te sjeverozapadne i jugozapadne vode Unije) postoji jedinstvena regionalna baza podataka. Pružatelj usluga smještaja za bazu podataka *Fishframe* je ICES, koji podatke pohranjuje i upotrebljava te upravlja njima. Zahtjeve za podatke ICES izvršava kroz drugu bazu podataka (*Intercatch*) (prilog 3. radnom dokumentu službi Komisije). Uz savjete o stokovima, ta baza podataka omogućila je ICES-u da izrađuje i daje regionalne preglede stanja u ribarstvu i planove uzorkovanja za gospodarski ribolov. ICES nastoji objediniti obje baze podataka u jednu regionalnu bazu podataka i sustav za procjenu.

Za Sredozemno i Crno more ne postoji regionalna baza podataka unatoč nizu analiza izvedivosti. Komisija i dalje traži domaćina za tu bazu podataka.

Zajednički istraživački centar (JRC) pruža usluge smještaja baze podataka za cijelu Uniju, koja sadržava podatke o ribarstvu i akvakulturi, uključujući javno dostupne podatke. JRC priprema podatke koji se koriste za određene teme (npr. ravnoteža u floti, režimi upravljanja

[8] Zbog institucionalnih razloga, Komisija u slučajevima u kojima zastupa Uniju kao ugovornu stranku u regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom od država članica traži da dostave potrebne podatke i izvješća te ih prosljeđuje tim organizacijama. Opća komisija za ribarstvo Sredozemlja (GFCM) iznimka je od tog pravila jer joj dio podataka šalju same države članice.

ribolovnim naporom) i kojima se podupire savjetodavni rad službi Komisije i STECF-a, ali i podatke za istraživanja koja provode treće strane. Podupire rad koji se provodi unutar okvira za prikupljanje podataka time što pruža usluge smještaja za alat za praćenje prijenosa podataka (*Data Transmission Monitoring Tool*) i internetske stranice okvira za prikupljanje podataka[9].

1.5. Europska komisija

Osim izvršavanja prava na iniciranje zakonodavnih prijedloga Komisija ima i nekoliko uloga unutar okvira za prikupljanje podataka kojima osigurava njegovu ispravnu provedbu. Odobrava nacionalne planove rada država članica (u razdoblju od 2017. do 2020. donijela je 54 izmjene planova rada) i ocjenjuje njihovu provedbu kroz godišnja izvješća (u razdoblju od 2017. do 2019. ocijenila je 77 godišnjih izvješća) nakon evaluacije STECF-a.

Komisija podupire države članice i regionalne koordinacijske skupine u provedbi obveza prikupljanja podataka te održava bliske i redovite kontakte kroz posjete i sastanke (prilog 4. radnom dokumentu službi Komisije).

Osim toga, periodično provjerava i usklađenost država članica s kriterijima za financiranje iz EFPR-a procjenjujući kvalitetu i pouzdanost prijenosa podataka koje one provode.

1.6. Znanstveni, tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo

U okviru za prikupljanje podataka Znanstveni, tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo (STECF) utvrđen je kao znanstveno tijelo koje evaluira nacionalne planove rada i godišnja izvješća država članica te pitanja povezana s podacima.

Kako bi se osigurala znanstvena kvaliteta zahtjevâ u pogledu podataka, sa STECF-om (prilog 5. radnom dokumentu službi Komisije) se savjetuje i o izradi i donošenju odluka Komisije (npr. za višegodišnji program Unije, predloške za planove rada i godišnja izvješća) te o pitanjima povezanima s kvalitetom podataka koja se odnose na te odluke.

1.7. Stručna skupina za prikupljanje podataka o ribarstvu i Odbor za ribarstvo i akvakulturu

Stručna skupina za prikupljanje podataka o ribarstvu[10] sastoji se od sljedećih podskupina:

i. *skupine nacionalnih korespondenata* za koordiniranje provedbe okvira za prikupljanje podataka od strane država članica;
ii. *sastanka za dogovaranje suradnje* za koordiniranje rada regionalnih koordinacijskih skupina u pitanjima izvan područja morskih regija;
iii. *skupine PGECON* za koordiniranje prikupljanja socioekonomskih podataka;
iv. neaktivne *skupine za IT sustave za podatke*.

Sastanci podskupina održavali su se svake godine tijekom provedbenog razdoblja. Te su podskupine dale mišljenja o nizu tema.

Odbor za ribarstvo i akvakulturu dao je pozitivno mišljenje o nacrtu višegodišnjeg programa Unije za razdoblje 2020.–2021. (za dio koji se odnosi na provedbenu odluku).

[9] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/index.html
[10] https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2750

2. Glavni alati i aktivnosti unutar okvira za prikupljanje podataka

2.1. Višegodišnji program Unije

U okviru za prikupljanje podataka predviđa se donošenje višegodišnjeg programa Unije u kojem se navodi detaljni popis zahtjeva za prikupljanje podataka od strane država članica i popis obveznih znanstvenih istraživanja na moru te se utvrđuju pragovi za prikupljanje podataka. Obveze u okviru višegodišnjeg programa Unije odražavaju utvrđene potrebe krajnjih korisnika za podacima (prilog 6. radnom dokumentu službi Komisije).

Nakon višegodišnjeg programa Unije za razdoblje 2017.–2019.[11] uslijedile su dvije odluke Komisije[12] kojima je utvrđen višegodišnji program Unije za razdoblje 2020.–2021., koji je donesen početkom 2019.

Višegodišnji program Unije za razdoblje nakon 2021. u postupku je izrade, a uključuje široka savjetovanja s dionicima, krajnjim korisnicima i znanstvenom zajednicom (prilog 7. radnom dokumentu službi Komisije). Bit će usklađen s novim EFPR-om i uključivat će ažurirani popis vrsta i područja upravljanja te ekonomskih i socijalnih varijabli. Uključivat će i preispitivanje zahtjevâ za prikupljanje podataka o osjetljivim vrstama, rekreacijskom ribolovu, diadromnim vrstama, akvakulturi i morskim ekosustavima kao i preispitivanje popisa obveznih znanstvenih istraživanja na moru i pragova za prikupljanje podataka.

2.2. Višegodišnji planovi rada

U skladu s višegodišnjim programom Unije države članice Komisiji podnose višegodišnje nacionalne planove rada, pridržavajući se predložaka i smjernica za podnošenje koji su utvrđeni u posebnoj odluci (prilog 8. radnom dokumentu službi Komisije)[13]. Nakon znanstvenog preispitivanja, koje provodi STECF, Komisija odobrava planove rada. Države članice mogu svake godine podnijeti izmjene svojih planova rada.

Komisija je donijela 27 višegodišnjih planova rada država članica za razdoblje 2017.–2019. te 35 naknadnih izmjena (19 izmjena za 2018. radi prilagodbe Uredbi o okviru za prikupljanje podataka i 16 izmjena za 2019.). Izmjene su napravljene nakon i. opažanja STECF-a ili Komisije o planovima rada donesenima 2016., ii. opažanja STECF-a ili Komisije o godišnjim izvješćima država članica, iii. preporuka regionalnih koordinacijskih skupina i skupine PGECON te iv. promjena u ribarstvu s učinkom na uzorkovanje.

Komisija je u prosincu 2019. donijela 27 novih planova rada u okviru višegodišnjeg programa za razdoblje 2020.–2021. nakon pozitivne ocjene STECF-a[14].

[11] Taj višegodišnji program Unije već je bio djelomično usklađen s novom Uredbom o okviru za prikupljanje podataka, ponajprije s obzirom na: 1. prikupljanje podataka koje se temelji na potrebama krajnjih korisnika i koje je prilagođeno na razini morskih regija; 2. podatke koji omogućuju upravljanje znanošću i resursima koje je usklađeno s ciljem zajedničke ribarstvene politike o najvišem održivom prinosu i obvezom iskrcavanja; 3. podatke o utjecaju ribarstva na širi morski okoliš (ekosustavi, zaštićene vrste, staništa); i 4. dodatne podatke o rekreacijskom ribolovu, akvakulturi, ekonomiji ribarstva i preradi ribe.

[12] To razdvajanje posljedica je novih odredbi iz Uredbe o okviru za prikupljanje podataka (članak 4. stavak 1.).

[13] Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/1701 od 19. kolovoza 2016.

[14] Za 21 od tih planova rada STECF je dostavio primjedbe koje treba uzeti u obzir u budućim podnescima.

2.3. Godišnja izvješća

Države članice obvezne su jednom godišnje podnijeti izvješće o provedbi svojih planova rada, pridržavajući se formata i rokova u skladu s posebnom odlukom[15]. Tijekom razdoblja izvješćivanja 2017.–2019. sve države članice pravodobno su dostavile godišnja izvješća.

STECF ocjenjuje godišnja izvješća država članica[16]. Na toj osnovi i primjenom alata za praćenje prijenosa podataka Komisija surađuje s državama članicama kako bi osigurala daljnje praćenje, provođenje godišnjih prilagodbi i uključivanje zaključaka u tekući rad i planiranje. Krajnji korisnici daju povratne informacije o problemima s prijenosom podataka („nedostaci”), koji se analiziraju, razvrstavaju u kategorije (po težini, vrsti, obuhvatu, kvaliteti, pravodobnosti) i dalje prate u suradnji s državama članicama[17]. Komisija je od 2018. ubrzala svoje postupanje, što je dovelo do pozitivnih kretanja u rješavanju problema s prijenosom podataka i poboljšanju uspješnosti država članica.

Komisija je u razdoblju 2018.–2019. analizirala uspješnost država članica tijekom razdoblja 2014.–2017. s obzirom na kriterije za financiranje u okviru EFPR-a koji se odnose na neusklađenost. Uspješnost 21 države članice ocijenjena je zadovoljavajućom. U analizi je utvrđeno šest država članica koje trebaju znatno poboljšati uspješnost i dostavu podataka. U dijalogu s njima utvrđena su područja u kojima su potrebna poboljšanja te je dogovoreno da će se ona primijeniti odmah te u naknadnim planovima rada i njihovim izmjenama. S jednom od tih šest država članica dogovoren je poseban *plan mjera* (koji se strogo provodi od 2020.). Uspješnost u razdoblju 2018.–2019. ocjenjivat će se u drugoj polovini 2020.

Utvrđena su ograničenja u podacima o ribarstvu prikupljenima u najudaljenijim regijama kojima se podupiru znanstveni savjeti i općenita provedba zajedničke ribarstvene politike. STECF je 2020. izdao savjet o poboljšanju prikupljanja podataka, a GU MARE pokrenuo je studiju radi dobivanja sustavnog pregleda potreba za podacima i mogućeg budućeg pristupa.

2.4. Pilot-studije

U skladu s višegodišnjim programima Unije za razdoblja 2017.–2019. i 2020.–2021. države članice moraju provesti pilot-studije u svrhu istraživanja i izrade metoda za prikupljanje podataka u nekoliko područja:

i. rekreacijski ribolov;
ii. utjecaj ribolovnih aktivnosti na morske biološke resurse i morske ekosustave;
iii. socijalni podaci o zapošljavanju; i
iv. okolišni podaci o akvakulturi (prilog 9. radnom dokumentu službi Komisije).

Većina pilot-studija još uvijek se provodi, a potpuni rezultati očekuju se u razdoblju 2020.–2022. Nakon dovršetka pilot-studija njihovi rezultati trebaju se u potpunosti uključiti u

[15] Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/1283 od 24. kolovoza 2018.
[16] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/reports/dcf-dcr.
[17] Iako velika većina krajnjih korisnika daje povratne informacije, postoje i iznimke – npr. GFCM nije dostavio povratne informacije krajnjih korisnika raščlanjene po državama članicama.

redovne aktivnosti prikupljanja podataka država članica[18], a koordinaciju tih aktivnosti trebaju, prema potrebi, provoditi regionalne koordinacijske skupine na razini morskih bazena.

2.5. Regionalni pristup provedbi

U zakonodavstvu Unije o prikupljanju podataka već dugo se nastoji promicati regionalna suradnja, a regionalni koordinacijski sastanci održavaju se od sredine 2000-ih. Nakon uvođenja regionalizacijskog pristupa u novoj zajedničkoj ribarstvenoj politici, u okviru za prikupljanje podataka predviđa se osnivanje regionalnih koordinacijskih skupina. Regionalna suradnja povećava učinkovitost i djelotvornost prikupljanja podataka razmjenom stručnog znanja, podataka i znanja, podjelom zadaća te regionalnom suradnjom i standardizacijom. Očekuje se da će se njome uskladiti nacionalni planovi rada, što će u konačnici dovesti do izrade i provedbe regionalnih planova rada.

Regionalne koordinacijske skupine okupljaju države članice iz istog morskog bazena radi koordiniranja planiranja i provedbe prikupljanja podataka. Sve regionalne koordinacijske skupine održavaju godišnje sastanke (prilog 2. radnom dokumentu službi Komisije), a većina organizira i sastanke u razdoblju između godišnjih sastanaka te sastanke podskupina. Financijska potpora za razvoj regionalnih aktivnosti preko regionalnih koordinacijskih skupina osigurava se kroz bespovratna sredstva za studije.

Regionalne koordinacijske skupine poboljšavaju usklađenost u prikupljanju podataka u morskom bazenu dogovorenim metodologijama i pristupima za odgovaranje na zahtjeve za podatke, suradnjom u znanstvenim istraživanjima koje provode države članice (npr. podjela zadaća), koordiniranjem aktivnosti uzorkovanja, rješavanjem problema povezanih s podacima (npr. provjere kvalitete prije učitavanja podataka, daljnje praćenje problema prijavljenih u alatu za praćenje prijenosa podataka) i koordiniranjem rada povezanog s regionalnim bazama podataka. Regionalne koordinacijske skupine djeluju i na panregionalnoj razini s obzirom na pitanja koja su relevantna za druge morske bazene. Njihove odluke i aktivnosti utvrđuju se u preporukama (prilog 10. radnom dokumentu službi Komisije), o njima se svake godine raspravlja sa STECF-om te se osigurava njihovo propisno daljnje praćenje.

Od 2017. regionalne koordinacijske skupine počele su izrađivati regionalne planove rada. Regionalne koordinacijske skupine moraju u okviru tog procesa voditi računa o mogućim promjenama u uzorkovanju i ograničenjima u financiranju, o problemima povezanima s provedbom zajedničkih postupaka među različitim državama članicama i o povezivanju rada regionalne koordinacijske skupine s radom nacionalnih uprava država članica.

Regionalne koordinacijske skupine i skupina PGECON periodično se sastaju s Komisijom, nacionalnim korespondentima i krajnjim korisnicima radi koordiniranja aktivnosti prikupljanja podataka i raspravljanja o njima na sastancima za dogovaranje suradnje, sastancima na kojima se donose zajedničke odluke i sastancima s krajnjim korisnicima.

[18] Preliminarni rezultati već se uključuju u redovne aktivnosti prikupljanja podataka država članica ili države članice razmatraju alternative u slučajevima u kojima ispitane metode nisu polučile očekivane rezultate.

Na godišnjim sastancima za dogovaranje suradnje predsjednici regionalnih koordinacijskih skupina/skupine PGECON, Komisija i krajnji korisnici rade na sljedećim temama:

i. osiguravanje usklađivanja rada regionalnih koordinacijskih skupina;
ii. razmatranje i razvrstavanje preporuka regionalnih koordinacijskih skupina radi ostvarivanja sinergija:
iii. jačanje povezanosti regionalnih koordinacijskih skupina i skupine PGECON;
iv. utvrđivanje paneuropskih pitanja i predlaganje djelovanja;
v. poboljšanje suradnje s krajnjim korisnicima i Komisijom; i
vi. povećanje vidljivosti regionalnih koordinacijskih skupina i skupine PGECON.

Godišnji sastanak regionalnih koordinacijskih skupina s krajnjim korisnicima (npr. ICES, STECF, regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom) ključan je za utvrđivanje potreba krajnjih korisnika, buduće zahtjeve za podatke i raspravljanje o problemima povezanima s prijenosom podataka.

3. Financiranje prikupljanja podataka

3.1. Financiranje u okviru podijeljenog upravljanja

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) pravna je osnova za financiranje prikupljanja podataka sredstvima Unije. EFPR-om se osigurava financiranje prikupljanja podataka u okviru podijeljenog upravljanja između Komisije i tijelâ država članica[19]. Financiranjem iz sredstava EFPR-a olakšava se provedba i ispravno funkcioniranje okvira za prikupljanje podataka, a time i znanstvenog savjetovanja[20].

Za prikupljanje podataka koje provode države članice u razdoblju 2014.–2020. predviđena su sredstva u ukupnom iznosu od 532 milijuna EUR (prilog 11. radnom dokumentu službi Komisije). Taj je iznos dodijeljen u nacionalnim omotnicama i treba se dopuniti financiranjem iz nacionalnih sredstava (u ukupnom iznosu od 25 % financiranja iz sredstava Unije).

U izvješću o praćenju i evaluaciji u ribarstvu i akvakulturi[21] za rashode za okvir za prikupljanje podataka za države članice tijekom razdoblja provedbe EFPR-a navode se financijske informacije o raznim elementima prikupljanja podataka. Troškovi za osoblje i istraživačka plovila čine, u prosjeku, gotovo 80 % ukupnih troškova za okvir za prikupljanje podataka, dok troškovi za prikupljanje ekonomskih i socijalnih podataka čine približno 7–

[19] Prije 2014. prikupljanje podataka financiralo se u okviru sustava izravnog upravljanja.

[20] U evaluacijskoj studiji u sredini programskog razdoblja o provedbi sastavnice EFPR-a u okviru izravnog upravljanja iznosi se sljedeći zaključak: „Znanstveno savjetovanje i prikupljanje podataka koji se financiraju iz sredstava EFPR-a u okviru izravnog upravljanja općenito se provodi kroz dobro utvrđene postupke kako bi se osiguralo da ti savjeti i podaci budu djelotvorni u ostvarivanju ciljeva zajedničke ribarstvene politike” (str. 53.). To izvješće odnosi se na razdoblje 2014.–2016., tijekom kojeg su se prikupljanje podataka i znanstveno savjetovanje provodili u okviru sustava izravnog upravljanja. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1f424d68-d670-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-en

[21] Jedinica za potporu za praćenje i evaluaciju u ribarstvu i akvakulturi za EFPR, kategorije rashoda za prikupljanje podataka – završno izvješće iz 2020. Nije dostupno javnosti. Relevantno razdoblje za te podatke, a ujedno i najnovije razdoblje za koje su oni dostupni, jest 2017. i/ili 2018. U istraživanje nisu bile uključene sve države članice.

8 % troškova. To znači da se približno 90 % troškova izravno ili neizravno odnosi na prikupljanje bioloških i okolišnih podataka.

Kao uvjet za financiranje iz sredstava EFPR-a, usklađenost se provjerava u odnosu na pet kriterija utvrđenih u Uredbi (EU) 2015/1930[22]. Neusklađenost može dovesti do suspendiranja ili prekidanja plaćanja ili do povrata financijske potpore[23]. Države članice općenito su ostvarile dobre rezultate u odnosu na te kriterije. Tijekom razdoblja izvješćivanja nisu utvrđena nikakva kršenja obveza prikupljanja podataka niti su poduzimane ikakve financijske mjere.

3.2. Financiranje regionalnih bespovratnih sredstava u okviru izravnog upravljanja

Komisija je osigurala potporu za jačanje regionalne suradnje u obliku bespovratnih sredstava za aktivnosti[24]. U okviru studija za čiju su provedbu dodijeljena sredstva (u ukupnom iznosu od gotovo 2 milijuna EUR) razvijeni su alati, formati i metodologije, uključujući sporazume o razmjeni podataka na regionalnoj razini, za regionalno uzorkovanje za prikupljanje podataka o stokovima koji se dijele s trećim zemljama (prilog 12. radnom dokumentu službi Komisije). Financirane su četiri studije: FishPi2 (biološki podaci o ribarstvu u Sjevernom moru, istočnom Arktiku i sjevernom Atlantiku); STREAM (biološki podaci o ribarstvu u Sredozemnom i Crnom moru); RECOLAPE (vrlo migratorne vrste); i SECFISH (socioekonomski podaci za ribarstvo, akvakulturu i preradu ribe)[25].

Studije su završene sredinom 2019., a u okviru njih razvijen je niz mogućih alata i prijedloga za aktivnosti država članica, ponajprije u područjima s novim problemima, s regionalnom dimenzijom (npr. podaci o zaštićenim i osjetljivim vrstama, artizanalnom ribolovu i morskom rekreacijskom ribolovu). Ti se rezultati mogu koristiti za izradu regionalnih planova rada, ili na koordinirani način u nacionalnim planovima rada.

ZAKLJUČCI

Pouzdani i potpuni podaci temelj su za izradu najboljih raspoloživih znanstvenih savjeta, koji su pak od ključne važnosti za donošenje odluka i upravljanje u okviru ZRP-a.

Uredbom (EU) 2017/1004 uspostavlja se okvir za prikupljanje podataka. Riječ je o dobro utvrđenom regulatornom režimu kojim se osiguravaju odgovarajuća struktura, alati i fleksibilnost za prikupljanje podataka od strane država članica u sektoru ribarstva i akvakulture, kojima se podupire znanost i znanstveno savjetovanje.

S obzirom na to da je riječ o decentraliziranom sustavu u kojem države članice prikupljaju i pohranjuju podatke te ih dostavljaju krajnjim korisnicima, okvir za prikupljanje podataka

[22] Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1930 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo u pogledu kriterija za utvrđivanje razine financijskih ispravaka i za primjenu paušalnih financijskih ispravaka te o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 665/2008, SL L 282, 28.10.2015., str. 2.

[23] Kriteriji su sljedeći: prikupljanje podataka, nacionalna koordinacija aktivnosti prikupljanja podataka, regionalna koordinacija s drugim državama članicama, podnošenje godišnjih izvješća i dostavljanje podataka krajnjim korisnicima (nedostaci povezani s prijenosom podataka).

[24] MARE 2016/22, https://ec.europa.eu/fisheries/call-proposals-mare201622_en

[25] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/regional-coordination

izrazito ovisi o složenoj koordinaciji među sudionicima. To su ponajprije: *Komisija*, koja nadzire i podupire provedbu; *tijela država članica*, koja prikupljaju podatke; *regionalne koordinacijske skupine*, koje standardiziraju metode i postupke na regionalnoj razini; i *krajnji korisnici* podataka. Potonji imaju ključnu ulogu u utvrđivanju potreba za podacima i pružanju povratnih informacija o kvaliteti dostavljenih podataka.

Svi uključeni sudionici, uključujući međunarodne, sad već dobro razumiju, koriste i prihvaćaju strukture i operativne aranžmane koji su neophodni u tom procesu. Imenovanje nacionalnih korespondenata bilo je važno za sistematiziranje suradnje između Komisije i država članica u pogledu provedbe. Financiranje prikupljanja podataka iz sredstava Unije u okviru EFPR-a pokazuje relativno visoku razinu prihvaćenosti, što bi se moglo protumačiti kao predanost država članica ulaganju u prikupljanje podataka i ostvarivanju rezultata u tom području. Aktivna suradnja Komisije (koju podupire STECF) s državama članicama omogućuje trajno praćenje i poboljšanja.

U skladu s novim ZRP-om u okviru za prikupljanje podataka stavlja se jači naglasak na regionalizaciju. Regionalne koordinacijske skupine razvijaju svoju ulogu, koja se dodatno učvrstila tijekom razdoblja izvješćivanja, što je dovelo do konsolidacije njihovih metoda rada. Uz potporu posebnih bespovratnih sredstava za studije ostvareni su prvi konkretni rezultati (u obliku alata i prijedloga za regionalno uzorkovanje za različite regije). Zbog širenja i jačanja svojih aktivnosti regionalne koordinacijske skupine sad se suočavaju s operativnim ograničenjima te bi im mogla biti potrebna dodatna potpora za funkcioniranje u predstojećem razdoblju. U budućnosti bi se trebali izraditi regionalni planovi rada, koji bi se dogovarali na razini regionalne koordinacijske skupine, a provodile bi ih države članice. Trebalo bi utvrditi i subjekta domaćina za smještaj regionalne baze podataka za Sredozemno i Crno more te njezinu daljnju provedbu.

Opći naglasak u narednim godinama okvira za prikupljanje podataka trebao bi biti na učvršćivanju njegove provedbe u stalnoj suradnji s državama članicama. To uključuje svladavanje predstojećih izazova (primjerice onih koji se odnose na zaštićene vrste, vrste kojima prijeti izumiranje i ugrožene vrste ili onih povezanih sa širim poznavanjem ekosustava), uzimanje u obzir i integriranje novih potreba za podacima (kako su ih utvrdili krajnji korisnici), racionaliziranje i pojednostavnjivanje postupaka, te daljnje poboljšavanje i usklađivanje metoda i njihove primjene na razini morskih bazena. Kad je riječ o višegodišnjem programu Unije za razdoblje nakon 2021., državama članicama i regionalnim koordinacijskim skupinama predstoje jasni izazovi: osigurati da se rezultati pilot-studija i studija financiranih bespovratnim sredstvima uključe u nacionalne planove rada država članica te osigurati da regionalne koordinacijske skupine pripreme regionalne planove rada, ponajprije za nove izazove.

Predvidljivost budućih kretanja mnogim je sudionicima u prikupljanju podataka ključan preduvjet za osiguravanje dugoročnog funkcioniranja prikupljanja podataka, a time i znanstvenog savjetovanja u okviru ZRP-a. Osim osiguravanja stabilnih izgleda za okvir za prikupljanje podataka i povezano zakonodavstvo, od ključne je važnosti i dodjela dostatnog financiranja u okviru novog EFPR-a, iz sredstava Unije i iz nacionalnih sredstava.